

XXVI. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

9. veljače 2021.

sedmi (VII.) razred

1. Promotri sliku spomenika hrvatske pismenosti.

Napiši ime hrvatskoga vladara koje je na spomeniku napisano.

2. Napiši podatke o prvoj hrvatskoj gramatici.

Autor:

Mjesto izdanja:

Godina izdanja: _____

3. **Dopuni rečenice odgovarajućim oblikom imena/naziva otisnutih ispod crte poštujući pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova.**

U Zagrebu na _____ nalazi se

GORNJI GRAD

_____, središnja

STAROSLAVENSKI INSTITUT

hrvatska akademska ustanova za istraživanje glagoljaštva.

Uputili smo se na adresu _____ u ulici koja nosi ime Dimitrija Demetra,

INSTITUT

književnika iz vremena _____,

HRVATSKI NARODNI PREPOROD

da bismo obilježili _____.

DAN HRVATSKE GLAGOLJICE I GLAGOLJAŠTVA

Željeli smo vidjeti neke od spomenika glagoljaške književnosti nastalih u _____.

SREDNJI VIJEK

4. **Označi slovo ispred rečenice napisane u skladu s pravopisnim pravilima.**

- a) Arsen Dedić je izjavio. „Meni je jezik domovina, to mi je sve.”
- b) „Meni je jezik domovina, to mi je sve”, izjavio je Arsen Dedić.
- c) „Meni je jezik domovina, to mi je sve,” izjavio je Arsen Dedić.
- d) Arsen Dedić je izjavio: „meni je jezik domovina, to mi je sve.”

5. **Označi jedan od istaknutih primjera u svakoj rečenici tako da rečenice budu pravopisno točne.**

- a) Pripremljen je raznovrstan **poučno-zabavni / poučno – zabavni** program za posjetitelje.
- b) Program je trajao **13:00-19:00 / 13:00 – 19:00** sati.
- c) Vođena šetnja glagoljskim lapidarijem u palači **Škrlec-Balbi / Škrlec – Balbi** pobudila je najveće zanimanje.
- d) Trajala je **trideset-četrdeset / trideset – četrdeset** minuta.

6. Prepiši rečenice tako da dopišeš pravopisne znakove i da rečenice budu pravopisno točne.

a) Znate li da latinska riječ relikvija znači 'moći svetaca'.

b) U hrvatskoj jezičnoj tradiciji postoji uzrečica To su moći od pomoći.

7. Nedostaju dijakritički znakovi za č i ć. U označeno mjesto upiši slovo č ili ć.

Mobilna aplikacija *Hrvatski znakovni jezik za djecu* obogaćena je videozapisima i slikama, čime se olakšava razumijevanje znakovnoga pojma. Može biti potpora djeci koja ne čuju i djeci s višestrukim teškoćama.

8. Dopuni riječi sa đ ili dž.

U _____ep je spremila promi_____beni letak o aplikaciji potpuno prilago_____enoj djeci koja se sporazumijevaju znakovnim jezikom.

9. Dopuni riječi sa ije ili je.

Pravo je svakoga d_____teta da se sa svojom obitelji i okolinom sporazum_____va na sebi prim_____ren način.

10. Zadatak ima dva dijela.

a) Ispiši dvije imenice koje su u istom padežu kao i istaknuta imenica.

Na Svjetski dan zaštite životinja, koji se obilježava 4. listopada, u ponedjeljak su na pulskoj Verudeli u **more** vraćene oporavljene morske kornjače.

b) Dopuni rečenicu nazivom padeža.

Sve su podcrtane imenice u _____.

11. Razvrstaj zamjenice iz teksta u tablicu.

Što naši učenici kažu o nastavi vrtlarstva?

Volimo sate vrtlarstva jer uređujemo gradske zelene otoke, učimo o biljkama i ono naučeno primjenjujemo u svojem vrtu. Kad je u njemu sama od sebe niknula menta, na istu gredicu posadili smo drugo aromatično bilje.

osobna	povratna	posvojna	povratno posvojna	pokazna	upitna

12. Preoblikuj komparative pridjeva iz rečenice u pozitivne i napiši ih u muškome rodu jednine.

I dok oceani na Zemlji postaju sve topliji zbog stakleničkih plinova, jedno područje na sjeveru Atlantika postaje sve hladnije.

pozitiv pridjeva, m. r. jd.

13. Dopuni tekst zadanim oblikom glagola u zagradama.

Pazi na slaganje glagola s imenicom na koju se odnosi.

Pedeseta obljetnica nastanka *Hrvatskog pravopisa* poznatoga po nazivu *londonac* (obilježiti se) _____ u rujnu 2021. godine. Njegovi autori

futur I.

(biti) _____ Stjepan Babić, Božidar Finka i Milan Moguš.

imperpekt

Jugoslavenske vlasti (zabraniti) _____

pluskvamperfekt

njegovu uporabu, stoga cijela naklada (završiti) _____ u tvornici

aorist

papira. Fototipsko izdanje toga pravopisa (pojaviti se) _____

perfekt

u Londonu 1972. godine.

14. Dopuni rečenice odgovarajućim oblikom glagolskoga pridjeva trpnog tvorenoga od glagola u zagrada.

U travnju prošle godine u Ministarstvu zdravstva (donijeti) _____

je odluka o pokretanju digitalnoga asistenta za pomoć u borbi protiv koronavirusa.

U čast dr. Andriji Štamparu (nazvati) _____ je *Andrija*.

15. Ispiši dvije glagolske imenice u tekstu.

Dr. Andrija Štampar, koji je imao važnu ulogu u osnivanju Svjetske zdravstvene organizacije, često je naglašavao da se unaprijeđenjem narodnoga zdravlja trebaju baviti svi, bez razlike.

16. Napiši nadnevak riječima.

Digitalni asistent *Andrija* javnosti je predstavljen 14. 4. 2020. godine.

17. Prepiši tražene glagolske oblike iz teksta.

Sjeti se cvijeća koje si posadila. Ono neka te pouči da i ljudi klonu, ali i ustaju da bi mogli procvasti.

infinitiv: _____

imperativi: _____

kondicional prvi: _____

18. Prepiši priloge i odredi im vrstu.

Nadaleko poznato Modro jezero pokraj Imotskoga ljetos je iznenada presušilo.

prilog	vrsta priloga

19. Ispiši tri prijedloga.

Tijekom ljetnih mjeseci Modro jezero ima dovoljno vode za kupanje, ali kad presuši, na njegovu se dnu igra nogomet.

20. Označi slovo ispred rečenice s glagolskim predikatom.

- a) Sa sedamnaest godina Mirta Stantić objavila je roman *Slobodni pad*.
- b) Proglašen je jednom od najboljih knjiga o mladima napisanima na hrvatskome jeziku.
- c) To je priča o djetinjstvu, zaljubljivanju, odrastanju i životnim odlukama.
- d) Priča o životu koji nije sladoled sa šlagom.

21. Preoblikuj i napiši rečenicu tako da predikat bude imenski.

(Ne mijenjaj subjekt u preoblikovanoj rečenici.)

On piše romane.

22. Označi slovo ispred rečenice s izravnim objektom.

- a) Roman govori o petero prijatelja srednjoškolaca.
- b) Muči ih nedostatak slobodnoga vremena.
- c) Suprotstavljaju se izazovima.
- d) Uvijek zrače pozitivnom energijom.

23. Označi među istaknutim riječima u rečenici onu u kojoj je provedena

tražena glasovna promjena.

(U svakoj je rečenici samo jedna takva riječ.)

- a) jotacija

Neki **napišu** pismo i **predaju** ga moru da ga **uruči** primatelju.

- b) sibilizacija

Tajnu o **poruci** u **boci** povjerila sam **prijateljici** Ljubici.

- c) nepostojani a

Ništa neću reći **Mateju**, **Darku**, **Petru** ni **Vinku**.

24. Zadatak ima dva dijela:

a) Prepiši rečenicu tako da kosom crtom odvojiš naglasne cjeline.

V e s e l o s u m u d o v i k i v a l i i z d a l j i n e .

b) Iz ovih riječi odaberi naglašen slog.

veselo

dovikivali

daljine

25. Označi slovo ispred točne tvrdnje.

a) Hrvatski standardni jezik ne razlikuje se od materinskoga jezika.

b) Hrvatski standardni jezik učimo od rođenja.

c) Očekuje se da uvijek govorim hrvatskim standardnim jezikom.

d) I štokavci moraju učiti hrvatski standardni jezik.

26. Dopuni rečenicu nazivom vrste jezičnoga priručnika.

a) Pravo i preneseno značenje neke riječi potraži u _____.

b) Prouči koji se brojevi sklanjaju služeći se _____.

c) Piše li se zadaća ili zadača provjeri u _____.

d) Nedoumicu pripada li hrvatskom standardnom jeziku riječ planet ili riječ planeta riješi uz pomoć _____.

27. Označi slovo ispred jezično točne rečenice.

a) U našoj je školi oko šezdesetak sedmaša.

b) U razrednome odjelu u prosjeku je oko dvadeset jedan učenik.

c) Oko šestero njih dolazi u školu biciklom.

d) Jutarnja nastava završava oko trinaest sati.

Riješi zadatke 28. – 30. služeći se podacima iz teksta.

Misal kneza Novaka iz 1368. godine jedna je od naših najljepših i najvrednijih rukopisnih knjiga. U njoj otkrivamo najvišu razinu knjiškoga umijeća glagoljaša, vještinu lijepoga pisanja i ukrašavanja rukopisnih knjiga. *Misal* je napisan na 269 listova pergamene*. Osim oslikanih inicijala, sadržava ukupno 480 minijatura i različitih ukrasnih motiva (pleter, vitice, srce, sunce, cvjetovi, listovi...) na kojima prevladavaju crvena, plava i zlatna boja.

Svojom ga je rukom ispisao knez Novak Disislavić, vitez ugarskoga i hrvatskoga kralja Ludovika I. Anžuvina te naslovni knez našega Nina i utvrde Salgó u Ugarskoj. Kneževom rukom zapisani tekst „napisah tu knjigu za svoju dušu i neka se dade onoj crkvi u kojoj ću vječno počivati” otkriva da je glagoljični misal trebao biti zavjetni dar za crkvu u kojoj će knez Novak biti pokopan. Naš se

Misal danas nalazi u Beču, kamo je u tadašnju Carsku dvorsku knjižnicu dospio 1820. godine. Može se vidjeti jedino u obliku digitalnih snimki koje su javno dostupne.

(*pergamena – posebno prerađena životinjska koža za pisanje)

U zadatcima 28. i 29. označi slovo ispred točne tvrdnje.

28. Knežev vlastoručni zapis otkriva:

- a) u kojem je našem gradu Novak bio naslovni knez
- b) gdje je knez Novak naučio pisati glagoljicu
- c) s kojom je namjerom knez Novak napisao misal
- d) tko je rukopis kneza Novaka ukrasio inicijalima.

29. Glagoljaši su ovčju kožu upotrebljavali:

- a) za oslikavanje inicijala
- b) za bojenje minijatura
- c) za ukrašavanje motiva
- d) za izradu pergamena.

30. Napiši gdje se danas čuva Misal kneza Novaka.
